

Communicatie Aardbevingen

Tot 30 september 2014 is binnen de schoot van de gemeente Groningen een bewuste houding aangenomen van beheerst, bescheiden communiceren: Groningen ligt aan de rand van het aardbevingsgebied en we gedragen ons daar naar. We vulden de website, maakten basisafspraken intern en met het KCC en hielden contact met de verschillende betrokken organisaties en instellingen. Ondertussen probeerden we de aandacht extern/publicitair nadrukkelijk niet teveel op de stad Groningen te richten. 5.2

5.2 In deze periode was er – zoals overal over dit onderwerp - nog veel inhoudelijk gebrek aan kennis. Veel moe(s)t nog worden onderzocht. Na een jaar ingetogen communiceren weten we inmiddels hoe de hazen lopen, waar de aandacht naar toe moet, hoe de verhouding is met de regio, met het ministerie van EZ en met NAM.

stroperig

Wat het afgelopen half jaar opviel, is de stroperigheid in planningen zoals die vanuit MinEZ en NAM in zijn algemeenheid richting regio werden gepresenteerd. Veel duurt langer dan aangekondigd, beargumenteerd met redenen als we moeten nog meer onderzoeken, onderzoeken duren langer etc. Toch constateren we - na de zomer - meer aandacht vanuit MinEZ en NAM voor de Stadse situatie. Sterker nog, er worden sindsdien steeds meer bilaterale afspraken gemaakt.

sense of urgency

En toen kwam de beving van 30 september. De stad werd ermee geconfronteerd dat zij in het aardbevingsgebied ligt. Vele Stadgers hebben de beving gevoeld. Er zijn rond 400 schademeldingen vanuit de Stad richting NAM gestuurd. Het stadhuis toont scheuren evenals veel andere gebouwen. De pers zat er bovenop. Het maatschappelijk gevoel en de sfeer in de stad is daardoor veranderd. We kunnen niet meer aan de zijlijn gaan staan. Open communiceren is nu noodzaak. Zelfbewust en met een rechte rug. Vanuit de wetenschap dat de veiligheid van de Stadgers voorop staat. Maar die openheid heeft tegelijkertijd mogelijk negatieve effecten op het economisch imago van Groningen. Uitgangspunt blijft dat we proberen de balans te houden tussen openheid en maatschappelijke rust.

rechte rug

Het college van B&W, met de burgemeester voorop, straalt naar buiten toe uit dat we er als gemeente alles aan doen om de aardbevingsproblematiek goed en daadkrachtig te organiseren. Dat we bezorgd zijn. Dat we er nog 15-20 jaar mee te maken houden. Met meer bevingen en mogelijk ook zwaardere bevingen. De boodschappen zijn al naar gelang de doelgroep divers, bij elkaar genomen: sinds begin dit jaar werkt het gemeentebestuur er hard aan om de belangen van de stad en zijn inwoners op tal van fronten veilig te stellen. De veiligheid van de burgers (én bezoekers) staat natuurlijk voorop. De minister van Economische Zaken heeft recent gevraagd om een versnelde oplevering van het onderzoek naar de seismische dreiging van het Eemskanaalcluster. Mocht hieruit naar voren komen dat de risico's voor de stad toenemen, dan is er voor het gemeentebestuur maar één conclusie: de gaswinning moet worden teruggedraaid.

zelfbewust en samen met regio

Maar ook belangrijk is een eerlijke en snelle schadeafhandeling en vergoeding van de kosten door de veroorzaker. Verder is een juiste aanpak van aardbevingsbestendig (ver-)bouwen van belang. Met het oog op een duurzame economische ontwikkeling staat de gemeente voor een daadkrachtige aanpak waar Stad én regio baat bij hebben. De urgentie vasthouden. Ondertussen is de kennis over aardbevingen sterk gegroeid. Er is nu meer duidelijkheid (al weten we ook nog heel veel niet...). Aan de slag dus! Met concrete oplossingen en praktische

voorstellen. In een dubbelstrategie: niet ten koste van de regio maar in samenspraak met. Maar waar mogelijk wel zelf aan het stuur.

andere schaal

In de communicatie zijn de lijntjes met relevante organisaties (Veiligheidsregio, kennisinstellingen, corporaties e.d.) aangehaald. De komende tijd zal nadrukkelijker ook het contact met Stadgers, ondernemers en instellingen (met name ook Akkoordpartners) worden gezocht. Vanuit de wetenschap dat aardbevingen cijfermatig heel anders uitwerken op de stad dan op een dorp in het Ommeland. Er staan in het dichtbevolkte Groningen 90.000 gebouwen, met veel hoogbouw, heel veel scholen, studiezalen, bibliotheken, ziekenhuizen en andere plekken waar het druk is. En wat te zeggen van alle nieuwbouw die bouwkundig moet worden versterkt. Dat kost geld, veel geld. En een en ander heeft negatieve gevolgen voor het economisch functioneren.

informereren, delen, oefenen

We doen dat faciliterend, informierend, coördinerend en met de nodige empathie. Samen met de Veiligheidsregio – en waar nodig met evt. aanvullende info vanuit de NAM - zal bijvoorbeeld ook een begin worden gemaakt met kleine inloopbijeenkomsten in de noordoostelijke wijken. Regelmatiger zal worden geadverteerd met standaard-boodschappen. De sociale media krijgen extra aandacht. Bestuurders die de wijk bezoeken en met burgers gaan praten over wat zijn ervaren en beleven. Bezorgdheid delen.

Waar het gaat om interne communicatie zullen diverse werkprocessen worden geoptimaliseerd. Organisatorisch opschalen. Kortere lijntjes, snellere informatievoorziening in het geval zich een aardbeving heeft voorgedaan. Draaiboeken en protocollen voorbereiden en uitwerken (wie doet wat op welke plek wanneer). Wat doen we precies als er lichte aardbeving (GRIP '0') is, en welke automatismen worden actief bij volgende GRIP opschalingen. Dat vergt ook oefening.

Tot slot, de kernboodschap:

5.2

De gemeente Groningen maakt onmiskenbaar deel uit van het aardbevingsgebied. Daarover zijn we zeer bezorgd, samen met de Stadgers. B&W ondernemen daar zelfbewust en daadkrachtig zelf actie op, met name ook richting het Rijk en NAM. De houding daarbij is oplossingsgericht en als het even kan in samenwerking met de regio. En altijd met een rechte rug.

Communicatiestrategie

-De stad maakt nadrukkelijk deel uit van het aardbevingen-gebied. De gemeente Groningen maakt waar mogelijk zelfstandig afspraken met Rijk en NAM. Vanuit de wetenschap dat de stad er heel anders in zit dan de diverse kleinere gemeenten: grotere getallen, andere soorten gebouwen...

-De urgentie vasthouden. Wat zijn de risico's, wat kunnen we eraan doen. Zelf de regie in handen nemen wat betreft schadeafhandeling, preventief versterken, aardbevingsbestendig (ver-)bouwen en afspraken rondom nieuwbouw veronderstelt daadkracht en tempo. Zo wordt tevens voorkomen dat de stad teveel in ingewikkelde en stroperige afstemming met de regio c.q. de Dialoogtafel komt.

-Met betrekking tot het sociaal-economisch perspectief is het de uitdaging om van de nood een deugd te maken. Aardbevingen bieden ook kansen. Op weg naar een biobased economy die voorbeeldig duurzaam is. Groningen is over 20 jaar de best gebouwde en meest aardbevingsbestendige stad van heel Nederland!

-In het algemeen: 60% van onze gemeentelijke activiteit gaat over veiligheid, de rest gaat over geld.

In de praktijk neemt de gemeente Groningen het eigen initiatief én het voortouw. Er zullen snel praktisch werkbare afspraken worden gemaakt met uiteenlopende organisaties zoals de kennisinstellingen en de corporaties. Ook is het de bedoeling dat er een stadse variant op het nog op te starten Project Service Bureau (te Appingedam) komt. Eind november komt minister Kamp naar Groningen om over deze en andere onderwerpen apart afspraken te maken.

Er zijn rondom aardbevingen een aantal fasen te onderscheiden.

1. Vooraf (informerend, handelingsperspectief bieden, zelfredzaamheid kweken, doelgroepgericht, herhalen)
2. Tijdens (hulpdiensten actief (GRIP-situaties), beleidsteams, omgevingsanalyse, acute communicatie richting organisatie en bestuur)
3. Erna. (nazorg, PSB, schadeafhandeling)

Concreet met betrekking tot communicatie.

Er zullen tot eind 2014 al diverse acties worden ondernomen.

Gericht op externe communicatie:

- Zo spoedig mogelijk, zo is het voorstel, zullen de Stadjes - alle Stadjes, ook ondernemers – worden geïnformeerd over de stand van zaken: wat zijn de risico's, wat doet de gemeente Groningen, wat kunnen (en moeten) Stadjes zelf doen, hoe werkt de schadeafhandeling, hoe stellen wij ons preventief versterken voor, hoe is het vervolg, etc. Hierin zal worden samengewerkt/afgestemd met de Veiligheidsregio.
- Deze actie kan worden ondersteund door middel van regelmatige herhaal-advertenties in de Stadsberichten van de Gezinsbode, een reclameboodschap op OOGtv, een banner op nieuwswebsites, e.d.
- Nog dit jaar zullen de eerste van een serie wijksgewijze inloopbijeenkomsten i.s.m. VR en NAM worden georganiseerd, werkend vanuit het noordoosten (Beijum, Lewenborg etc). Themagewijze bijeenkomsten zijn ideaal.
- Samenhangend met organisatorisch opschalen: bijkantoor PSB opzetten, dicht bij de Stadjes. Dat heeft communicatie-consequenties.
- Straks in januari NPR-richtlijn communicatie: welke gebouwen wel/niet verstevigen en uitleggen waarom.

Gericht op optimalisering van interne processen:

- Met tal van instellingen en organisaties in de stad worden nadere afspraken gemaakt wat betreft bouwkundige zaken, organisatie en communicatie. De gemeente neemt hiertoe het initiatief, de Veiligheidsregio schuift aan.
- Er zullen tevens enkele uitvoerings-scenario's worden uitgewerkt rondom een lichte beving (GRIP 0, alleen schade) en een matige beving (veel schade en diverse ongevallen): wat/als-oefeningen, wat zijn de acties, wie doet wat (binnen gemeente en relevante andere organisaties) en waar moet rekening mee worden gehouden.
- Er zullen in verband hiermee met het KCC waar nodig nadere praktische afspraken worden gemaakt.
- Eigen gemeentelijke organisatie ook informeren rondom wat/als (prikborden, intranet)
- De Veiligheidsregio zal op korte termijn het college van B&W en het GMT aanvullend informeren over hoe bij de diverse GRIP-niveau's automatisch door de hulpdiensten wordt opgetreden. Aansluitend zullen nadere afspraken worden gemaakt, waarbij tevens wat/als- praktijkoefeningen nadrukkelijk aan de orde zijn (herijken Inc. Bestrijdingsplan VR, Risicowijzer updaten, bevolkingszorg, opvang, verwijzingen, terug naar huis, nazorg – hulpdiensten vs. gemeentelijke kolom; is operationeel al min of meer geregeld, check – rol gemeente)

4 nov 2017